

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT.) —

VASUTI SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

A MISKOLCZI MAV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDONOSOK:

BANOVITS LÁSZLÓ

ZSIVKOVICS ANTAL

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Szerkesztőség:

Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre 14— kor.
Fél évre 7— kor.
Negyed évre 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a »Nemzeti balesetbiztosító részv. társ.«-nál 3000 koronára halál esetre és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

A kivándorlás és a mav.

Miskolcz, 1904. augusztus 6.

A belügyminiszter újabb ismét körrendeletet intézett a közigazgatási hatóságokhoz, a mely körrendeletben szigorúan meghagyja, hogy mindazokat, a kiket kivándorlási szándékuktól eltéríteni nem lehet, a *fiume—newyorki hajójárat igénybe vételére utasítsák*, illetőleg maguk küldjék őket a kivándorlási meghatalmazotthoz.

A rendelet továbbá intézkedik, hogy a kivándorolni szándékozók utlevelébe a fiumei utirány szintén feljegyzendő és hogy a hatóságok mindenkit tartóztatásnak fel, a ki utlevél nélkül akar Amerikába utazni.

A német hajósvállalatok *zug ügynökei ellen* a körrendelet a *legerélyesebb* eljárásra utasítja a rendőri hatóságokat, meghagyva, hogy őket nyomozzák ki és velük a legszigorúbban bánjanak el és egyszersmind kellő gyorsasággal. Hogy azonban a fiumei utirány biztosítható, a zugügynökök működése pedig sikeresen megakadályozható legyen, a hatóságok és a csendőrség által maguk a kivándorlók is ellenőrizendők.

A rendelet felhívja az összes megyék és városok első tisztviselőit, hogy a vasuti csomópontokat és állomásokat állandóan éber felügyelet alatt tartásuk és hogy e végből az állomásokon többször *személyesen* is megjelenjenek, vagy más tisztviselőt küldjenek ki a gyanusoknak látszó egyének és csoportok megvizsgálása végett.

Végül, miután a belügyminiszter e rendelet szigorú foganatosítását ismételtén meghagyja, egyuttal megfelelő utasítással látja el a csendőrséget is.

A belügyminiszter rendeletét kiegészíti a kereskedelmi miniszter rendelete, a mely szerint az államvasutak a Fiumén át Amerikába kivándorlók

részére kedvezményes menetjegyeket adnak ki.

A kedvezmény abból áll, hogy az esetben, ha legalább tíz utlevéllel bíró kivándorló együttesen indul ugyanazon állomásról, valamennyinek részére a III. osztályon tél áru menetjegy váltható. Tíznel kevesebb kivándorló is élvezheti ezt a kedvezményt, ha tíz utas helyett fizetik meg a féláru menetdíjat.

A féláru menetjegyek váltására első sorban a kivándorlási meghatalmazottak vannak jogosítva.

A kereskedelmi miniszter rendelete a vasuti alkalmazottakat rendőri hatás körrel is felruházza, kötelességükké tévén a kivándorlási törvényt életbe léptető utasítás mindama szakaszainak szigorú betartását, a mely szakaszok az ellenőrzésre vonatkoznak. Így kötelessége a vasutasoknak azonnal, szükség esetén táviratilag is értesíteni a legközelebbi hatóságot, ha a kivándorlók

nem az utlevélben kijelölt útvonalon vagy nem Fiuméből érvényes hajójegygyel utaznak.

A tiltott kivándorlások palástolása, elősegítése, sőt eltitkolása is a vasutasoknak a *legsúlyosabb következmények terhe alatt* tilos. Utlevél nélkül kivándorlóknak a menetjegy kiadását egyáltalán meg kell tagadniok, a visszaéléseket pedig az üzletvezetőségénél azonnal kötelesek bejelenteni.

Árúdijszabásunk és szám-tételünk egyszerűsítése.

Irta: Zajázt István.

(Folytatás.)

Összefoglalva az elmondottakat, azon következtetésre kell jutnunk, hogy a *darabárakra megállapított*, különböző áru osztályozás által nyújtott kedvezmény, díjmérséklés és kivételes díjszabás hasznát, az elsősorban érdekelt szállító felek, a díjszabás nagy anyaga miatt, nem élvezik és így az rájuk nézve a legtöbb esetben olyan, mintha nem is létezne. A magán ember, a ke-

TÁRCZA.

Eszti.

Irta: Ifj. Perjéssy László.

A szécsi országot mellett, ahol lankás a hegy oldala, ki-kiragyo a sötétlő fák levelei közül a Szeniczky kuria bádogg teteje. Be van ugyan az ég borulva, de a lomha felhők közül kivillan olykor-olykor egy kis szökevény napsugár, hogy körül táncolja a kiemelkedő tornyocskák valamelyikét.

Bent, a kuria belső szobáiban is beborult, közel van, hogy kitör a zivatar, pedig két ragyogó kék szem ugyancsak lesi a reménység játszadozó napsugarát.

Az öreg Szeniczky Ágoston ugyanis, alig jutott fülebe a rövid kósza hír, a leánya, meg valami Máté Gábor nevű feltaláló állítólagos szerelméről, rettentő dühre fakadt; nem káromkodott, pipának és bornak feléje se nézett.

Elő zör arra gondolt, kiüzi a hálátlan leányt, de fordított később a dolgon. Hova űzze? Mást határozott el hirtelen mérgében, az az csak akart, de elebb meghallgatja a magyar nemes az „ur” mintaképét, Sárközy Jánost. A János ur ugyan alaposan nyakára hágott az apai örökségnek, miután az anyain túladdott, de ha egy szál

ruhája is volna, mint az öreg ur szokva volt mondani, akkor is magyar, nemes és ur marad.

Kora délután volt, mikor a tanácsadó megérkezett. Könnyű homokfutójában két sárka harapdosta a ragyogó zabolát s ideges toppanásokkal tépte föl a park utjai egyenletes kavicszönyegét, míg Sárközy kiszállott. Emelt fővel ment fel a lépcsőkön, észre se vette a hajlongó cselédséget, mégis midőn az öreg urat meglátta, szinte riadva kérdezte:

— Mi bajod van Jánoskám?

— Semmi Guszti bátyám, sőt úgy érzem, ami eddig is volt, kezd elmulni.

A kristálypoharak csendülése közben kezdtek tárgyalni a dolgot, s a kis Eszti kiküldték a kertbe, a parkba, a mezőre.

Amint Eszti ke kilépett az ajtón, a kapu félfárról kurta farku kis veréb röppent fel és vidám csicsergéssel adta tudtul a környéknek: jön a kis tündér, jön a kis urnó.

A kert virágai, a park fái, a mező bársonyos füve összesugva, összebugva várták Eszti kését, a legelső virágágyban egy pompázó La france rózsza nevetett rá, a melynek tegnap elstutogta szíve mélységes titkát, a nádasbeli találgát, az első levelet s mely a mult éjjeli virágbálban sorra elmondta a susogó mezőnek, szende liliumnak, a kaczer játszintnak, bóbiskoló topolyafáknak. De Eszti ke nem látta meg kedves virágjai hódolatát. Álmodozó léptekkel ment a

reskedő, az iparos egyéni, üzleti dolga és elfoglatlansága miatt a díjszabás tanulmányozására nem ér rá. A következtetések után haladva azt is be kell ismernünk, hogy végeredményében azon nagy összeg, mit az áru pénztárok, a felek téves árubevallásai folytán — díjszabásilag jogosan és helyesen, de tényleg — jogosulatlanul felszámítanak, mint különlet részeiben oly csekély, hogy *a czimzett és a fogyasztó nem érzi meg, mert az áru kilogrammját csak századrész fillérrel terheli meg.*

Amidőn tehát az áru osztályozás által nyújtani szándékolt előnyt sem a feladó, sem a czimzett, sem a fogyasztó közönség nem érzi, de másrészt amidőn a szállítási díjkülönbözetek legnagyobb része az áru téves bevallása, vagy az osztályozás helytelen alkalmazása által merül fel, — szerény véleményem szerint — nincs biztosítva az áruosztályozás után elérni szándékolt azon cél, hogy egyes árucikkek szállítása megkönnyíttessék és ez által a fogyasztás elősegíttessék.

Ily körülmények között önkényt merül föl azon kérdés, hogy *az áru nemek szerinti osztályozás helyett*, mit a szállító közönség nagyrésze elsajátítani nem képes, egyrészt a szállító közönség, másrészt a szállító intézet érdekének megfelelően nem volna-e célra vezetőbb, *ha az ol-*

csóbb díjtétellel járó szállítási kedvezmény az áru súlyától, a szállításra kerülő mennyiségtől léteznék függővé. Ez által a díjszabás egyszerűbb, alapjában hozzáférhetőbb, vagyis könnyebben elsajátítható lenne. Tekintettel azonban egyrészt a kocsirakományként nagy tömegben szállításra kerülő áruk különféle nemére és különböző értékeire, másrészt arra is, hogy a díjszabás ily általános megváltoztatásával járó pénzügyi különbséget, ennek esetleges horderejét tanulmányozni és megvitatni nem állt módomban, az előadottak alapján a módosításnak csak a *darabárukra* való kiterjesztését vagyok bátor javasolni olyképen, a mint az, intézetünk érdekének jobban megfelelő és a közönség által is könnyebben elsajátítható lenne.

Azt hiszem, hogy sem a szállító intézet, sem a közönség érdeke nem szenvedne az által, ha a darabárúk osztályozását képező egypár ezer tétel helyett kimondatnék, hogy a különleges kezelést igénylő élő — terjedelmes — és robbanó stb. áruk kivételével a teherárúk tekintet nélkül minőségükre:

bez. 200 kgig az I. osztály,

„ 2000 „ a II. „ ,

„ 5000 „ az A/ osztályba sorozva

dijaztatnának, míg a gyorsárukra, a jelenlegi

park sötétes utai felé, hol annyi édes álmodást szőtt, s a szegény virágok buslakodva sóhajtották utána: „Szerelmes Esztike! Szerelmes lett Esztike!“

Az égen foszladozott a felhőtakaró, egyre több szökevény napsugár csillogtatta a tetőzetet, de a vigasztaló egyre később, nem tudott az évszázados fák összeboruló ágai között utat törni a sirdogáló kis leányig. Segítségére sietett az enyhe déli szellő, addig susogott a hatalmas tölgyeknek, álmodozó topolyáknak, míg egy kis levelke engedett, elhajlott, hogy az iczi-piczi kis részen besurranhasson a vigasztaló sugárka.

Apró volt a kis sugár, de mégis elegendő arra, hogy jobban megvilágítson két bánatos férfiszemet, nemes hajlásu orrot és felfelé kunkorodó bajuszkát.

— Gábor! — szökött fel Eszti a padról, s míg remegő kis kezét az szeliden megérinté forró ajka lángelehetével, pilláin lepergő köncseppbe a reménység szivárványszínét varázsolta a kis, játszva rezgő napsugár. Olyan pajkos kedve támadt az iménti gyávaságból, mert Máté Gábor mellette állott.

Eleinte szótlánul néztek egymás szemébe, a lány a bizalom édes mosolyával, a férfi erejének büszke tudatával. Nem beszelt el Eszti miért jött ide sirni, s Gábor megértette azt; viszont ő se mondotta, hogy tenni fog és Esztike már látta édes atyját ádást adva kezöket össze-

kulcsolni. Kéz a kézbe indultak el az épület felé a park kavicsos útján, felettük diadal-kapuként borult össze az évszázados fák sűrű lombozata, amelynek ágairól ezernyi madár hirdette a szerelem örök hatalmát. Utjok azon kis lugos közelében vezetett el, amely szűztiszta szerelmük temploma volt, ahol először érezték a legideálisabb, legtisztább szerelem megnyilatkozását.

Ide vezette be Gábor Esztikét, hogy várja meg, amíg ő édes atyjával beszél, de az édes emlékek viráza fogva tartá őt is, ott maradt a zöld lugasban ábrándozón, álmadozón.

A lugasban sokáig ültek szótlánul.

— Eszti — szólalt meg végre — szeret? Ne nézzen rám oly szemrehányóan, oly édes eljátszani ez első találka bohó gyönyörét. No mondja, úgy mint akkor mondta, olyan halkán, úgy elpirulva, szinte sugva: szeretem! Látja Esztikém én elmondom százszor, ha látom: száz-ezerszer, ha nem látom. Erősíteni vágyom hitemet, hogy van bátorságom magát szeretni, erősíteni, hogy maga szeret engem, hisz lehet; nehéz küzdelemben kell a kezét kivivnom. No mondja, úgy, mint akkor, olyan halkán, úgy elpirulva: szeretem!

És Esztike mondta, mondott volna mindent, megtett volna mindent, amit csak Gábor kívánt. Pirulva s suttogva, halkán ejtett ki minden szóttagot, átérezte ennek minden legkisebb édes-

közönséges, mérsékelt és különösen mérsékelt osztályok helyett, csak egy gyorsáru osztályt állapíttatnék meg, mely esetben a viteldíj a jelenlegi közönséges gyorsáru díjtételénél olcsóbb, a mérsékeltnél és különösen mérsékeltnél pedig drágább volna annyira, hogy e két díjtétel különbözet középeménységével lenne magasabb a jelenlegi mérsékelt gyorsáru díjtétel.

Ezen szállítási díj alkalmazása esetén, a darabáruként szállításra kerülő teheráru egy csekély része és a mérsékelt gyorsáru szállítása drágább volna, végeredményében azonban igen kevés különbség lenne egyrészt azért, mert már 200 kg. felüli szállításkor, vagy a szállítási díjnak ily súly után fizetése esetén több árú élvezné a mérsékelt szállítási díjat, melyek a jelenlegi áruosztályozás szerint nem élvezik, de másrészt a közönséges gyorsáru jelenlegi díjtétele helyett, olcsóbb díjtétel nyerne alkalmazást, így a különbség egyrészt már ezáltal is kiegyenlítést nyerne.

A tervezet szerint a díjtételek — a mint a következő összehasonlító táblázatból kitűnik — 200 kilométer távolságra történő szállítás esetén, jelenleg az A/ osztályba tartozó áru kilogrammját 1.64 fillérrel, a II. osztályba tartozóét pedig csak 0.86 fillérrel terhelné meg; 400 kilométerre történő szállításkor 2.77, illetve 1.58 fillér volna

a kilogrammonkénti különbség. A gyorsáruknál pedig az eredmény az lenne, hogy jelenleg a közönséges gyorsáru közé tartozó küldemények 200 km-re 0.78, 400 km-re 1.19 fillérrel volna olcsóbb, míg a mérsékelt gyorsáru kilogrammjá ugyanily távolságra annyival kerülne többre, mint a mennyivel olcsóbb az előbbi.

(Folyt. köv.)

A kisiklásokról és azok okairól.

— Irta: B. L. —

(Folytatás.)

Átlépés alatt a kerekeknek azon rendeltetésű haladását értjük, amidőn azok a váltón az általuk követett tőrsínt elhagyva a mellette lévő csuessinre lépnek rá.

Ezen átlépés a váltó hiányos záródása alkalmával történik meg és rendszerint hosszabb kocsisornál vagy vonatnál; egyes járműveknél ritkán fordul elő.

Az átlépés következőképp magyarázható meg a járművek vagy egy vonat eleven erejeiknél fogva mindig eredeti irányukat igyekeznek megtartani.

Például: A járművek a vonat az egyenes irányból jöttek, ezen irányba igyekeznek továbbra is; ezen irányba nyomja

ségét. Közelebb húzódott a férfihez, nagy beszédes, kék szeműt ráfűggesztve suttogta tisztes, százszor, ugy, mint akkor, olyan halkán, ugy elpirulva: szeretem! szeretem Gábor!

Lehelletük egymás arcát érte, szemek mintegy megbüvölve csüngtek egymáson, lényök összeolvadt szent érzelmökben, ugy mint akkor, első találkozásukkor. A férfi erős keze reszketett, hatalmas melle pihegett az örök vágytól, hogy a szépséges Esztike hozzásimult. A lány aranyhajának illata örült dobogásba hozta szívét, annak legkisebb íze ugy vágyott a cseresznye ajkak mámorító csókja után, mint akkor, midőn először kötötte őket össze a most feljúló leg-hatalmasabb érzelem.

És Gábor ugy tett, mint akkor tett.

Megsimogatta a leányka égő arcát, gyöngéden eltolta kebeléről, azután megfogva formás hófehér kezét s szólt:

— A vágy édes Esztikém eget, hogy megcsókoljam piczi ajkát. Mikor először így találkoztunk, megfogadtam, csak akkor csókolom meg, ha a menyasszonyom. Sokan kinevetnének ezért, de én szentnek, meg nem érinthetőnek tartom azt, akit imádok. Ha van a regnek csillogó harmata, ha van a nyíló virágnak illata, kell hogy legyen igaz, eszményi szerelem is. Akkor még nem voltam senki és semmi, ma ember vagyok a magam emberségéből és ma százszor inkább megtartom a fogadalmam. Most

erőt merítve az ön szerelméből, édes atyjához megyek, ha visszatérek önhöz: győztesen.

— En várni fogom — szólt a leányka — örökké Gábor, várni fogom el nem muló, örök szerelemmel. Menjen és szerezzen győzelmet.

Együtt mentek ki a lugasból, a férfi a kastélyba, a leányka kedves virágai köze. A ragyogó kekek égboltról ezrével ontotta sugárkéveit a nap, derűre keltve a mindenséget. Esztike nézte, nézte a virágok tarka tömeget, gyomlálgatott, rendezgetett, észre se vette a közeledő három férfit, kik közül a legfiatalabb bánatosan vig szemű, nemes hajlása orra fölfelé kunkorkodó bajuszu barna férfi közel állott ahhoz, hogy odarohanjon, felkapja s ujjongva kiabálja az egész világnak: ő az enyém, ő az enyém. Egész hozzá értek, midőn egy reccsenő ág zajára felpillantott. Könnyű szökött a szemébe, szóltlanul odaborult sirni az édes apja nyakába.

Az öreg Szeniczky maga is érzékenyülten simogatta az Esztike bársonyos haját, majd mosolyogva az apai szeretet ismert hangján kérdezte:

„Hát igazán nagyon szereted?” Eszti erre még jobban eldugta piruló arcát édes atyja ölelő karjaiba, s nem nézett volna szét tan a felvilágért sem ujjongó birodalmára, a nevető rózsákra, hófehér lilio nokra, kaczer jáczintokra, bölíntató topolyafákra.

őket a mögöttük mozgó járművek holt tömege is.

Ezen iránybetartási törekvés s a hátulról az eredeti irányba működő nyomás folytán létrejön, azután az átlépés a hiányosan záródó, nyitott váltón.

Míg ugyanis egyik oldalon a kerekek az egyenesbe vezető tősin s a csatlakozó többi sinszálakon eredeti utjoknak folytatását megtalálják s azon könnyen gördülnek tovább, a másik oldal kerekeinek a kitérőbe vezető tősinen haladva eredeti irányuktól el kellene térniök, ám de az iránybetartási törekvés, a hátulról jövő s az eredeti irányba működő nyomás folytán nem térnek el ez iránytól, hanem a kitérőbe vezető tősin, ott ahol ez az egyenes iránytól el kezd hajlani, elhagyják, erről lelépnek s az egyenes irányt megtartva át és fellépnek az egyenes irányba vezető csuessinre, de mivel ezen átlépés illetve a kerékkarikának az egyenes irányba vezető csuessin koronájára való fellépése a járműnek nagyobb megingatását, megbillentését is eredményezi, az átlépés rendszerint nem nyer oly módon való befejezést, hogy az átlépett kerék az egyenesbe vezető csuessinre reá nyugodjék s azon haladjon tovább, hanem a jármű vagy megingatása folytán az egyenesbe vezető csuessin koronáján áthaladó kerék tovább mozdul s az egyenesbe vezető csuessinről a földre esik, fokozván a kisiklás nagyságát és a váltó megrongálását.

Az átlépések nyomai a csuessine gyökei közelében a sin koronát keresztül metsző sávok és bevágások alakjában könnyen felismerhetők.

Igen gyakoriak azon kisiklási esetek is, melyeket a váltók helytelen állása okoz s amelyek különösen tolatások alkalmával fordulnak elő s amelyekről az állomások leginkább szokták jelenteni, hogy a kisiklás oka ismeretlen.

Ezen kisiklások a következőképen szoktak megtörténni

A mozdony az egyenes vágányon egy hosszabb kocsisort tol maga előtt, hogy azt egy a tolás irányában fekvő „A” váltón át a szomszédos vágányra huzhassa.

Mielőtt azonban a mozdony egészen az „A” váltóig ért volna, az előtte tolt kocsisor néhány kocsija hegye irányában érinti az ugyanazon vágányon fekvő „B” váltót, mely azonban nem áll egyenesbe a hogy kellene, hanem a kitérő felé, minek következtében azután az egyenes irányból tolt kocsik a váltót felvágják vagyis az egyenes tősinen haladó kerekek karimái a kitérőbe záródó csuessint annyira elmozdítják, hogy mellette elhaladhassanak, az egyenes nem záródó csuessint pedig a keréktávol-ságnál fogva ugyszólván zárni kényszerítik s annak hegyét elérve ismét a folytatóla-

gos egyenes sinszálra zökkennek át s azon haladnak tovább.

Ezen felvágás tartama alatt a váltó körte, melynek sulya a váltót a kitérőbe zárni kényszeríti, megemelkedik.

Amint azonban az egyik felvágó tengely lehaladt a váltóról, a körte sulya ismét a kitérőbe huzza vissza a váltót, úgy, hogy a következő tengelynek azt ismét fel kell vágnia.

Igy tart a „B” váltó felvágása mindaddig, míg a tolt kocsisor előtt lévő mozdony egész az „A” váltóig előrehaladt s így a kocsisor hosszához képest egy vagy több kocsik halad keresztül a felvágott „B” váltón, mely azután ismét a körte sulyánál fogva a kitérő irányba visszazáródott.

A menet megállása után az „A” váltó a szomszédos vágányra átváltatván, a mozdony a kocsikot visszafelé kezdi huzni.

Mi történik most?

Szükségképen az, hogy a kocsisor azon kocsijai, illetve tengelyei, amelyek az előretolás alkalmával a kitérőbe állott „B” váltót fel nem vágták, annak hegyén túl nem haladtak, ismét az egyenes irány felé indulnak, ahonnan előre tolatnak, míg azok a kocsik illetve tengelyek, amelyek a kitérőbe állott „B” váltót felvágták s annak hegyét túlhaladták, miután a váltó a felvágás befejezte után a körte sulyánál fogva ismét a kitérőbe záródott, nem fognak az egyenes felé visszaindulni, hanem a kitérőbe álló váltón át a kitérő felé haladnak, vagyis a kocsisor egy része egyenesbe, a másik része kitérőbe halad.

Ez a két irányu haladás azután tart addig, míg azt a vonókészülékek hossza megengedi, amidőn azután a vonókészülékek feszülni kezdenek, megkezdődik a kisiklás és pedig arról a vágányról, amelyen a könnyebb kocsik vannak, ha például az egyenesbe haladó utolsó kocsik üres, ez rántatják le hamarabb a vágányról, ha a kitérőbe haladó első kocsik az üres, ez bil-len le.

Ha a kisiklást, illetve a két irányu haladást idejében nem veszik észre s a menetet idejében nem állítják meg, a kisiklás folytatódik s mindkét irányról siklanak le kocsik.

Vannak oly esetek is, amidőn az előretolás befejeztéig egy kocsinak csak egy tengelye jutott túl a felvágott váltón, a másik nem. Ilyenkor azután ezen kocsinak két tengelye halad különböző irányba a visszahuzásnál s ekkor hamarabb bekövetkezik persze a kisiklás.

A helytelenül álló váltón történt kisiklást meg lehet állapítani először a váltó állásáról, mely ellenkező azzal, hogy a váltónak állania kellett volna; erre mutat a kocsik két irányba történt haladása; a vál-

tónak a legtöbb esetben sértetlen volta, vagy csak igen csekély rongálása és a váltó keresztézése közelében kezdődő kisikamlási nyomok.

Ritkábban okoz kisikamlást a váltó elbillenése.

Váltó elbillenés alatt a valamely irányba záródott váltónak a járművek rajta való áthaladása közben történt megnyílását értjük.

Ezen megnyílás a záródó csuessin gyökére a rajta haladó kerék által gyakorolt nyomás következtében jön létre, amely nyomás hatása alatt azután a csuesszin hegye a tőstől többé kevésbé eltávolodik.

Az elbillenés hatása csak addig tart, míg a csuesszinre gyakorolt nyomás működik, azután rendszerint nyomban megszűnik.

(Folyt. köv.)

A máv. nyugbérpénztára.

(Folytatás.)

Augusztus 6.

Az elhalt nyugbérpénztári férfitag után maradt minden gyermek nevelési pótléka annak a nyugbérnek 10%-ában állapítatik meg, a melyet az elhalt atya élvezett, vagy a melyre igénye lett volna.

Az árvák (gyermek, a kiknek atyjuk és anyjuk elhalálozott) mindegyikének nevelési pótléka pedig annak a nyugbérnek 15%-ában állapítatik meg, a melyet az elhalt atya, női tagok után maradt árváknál az elhalt anya élvezett, vagy a melyre igénye lett volna.

A nevelési pótlék tekintet nélkül arra, hogy szülő melyik nyugbérosztályba tartozott, azon gyermekeknél, kiknek édes- vagy mostohaanyjuk él, fejenként évi 48 koronánál kevesebb, de valamennyi gyermek nevelési pótléka együttesen az elhalt atyát megillető nyugbérnek 50%-ánál és az özvegyi segélyvel együtt az elhalt férjet megillető nyugbérnek 90%-ánál több nem lehet. Árváknak nevelési pótléka fejenként 72 koronánál nem lehet kevesebb és valamennyi árvának nevelési pótléka együttesen az elhalt atyát, női tagok után maradt árváknál az elhalt anyát megillető nyugbérnek 75%-át meg nem haladja.

A nevelési pótlékok a gyermekek, illetőleg az árvák természetes, illetve törvényes gyámjának kezeihez fizettetnek.

A nevelési pótlék élvezete a tag halálának napját követő hó 1-én kezdődik és annak a hónapnak utolsó napjával végződik, melyben a gyermek, illetőleg az árva meghalt, vagy 14-ik évét betöltötte.

Elvesztik a gyermekek, illetőleg az árvák nevelési pótlékukat, ha büntett vagy vétség miatt jogérvényesen elítéltetnek, vagy ha oly állami, közhatalósági vagy intézeti ingyenes ellátásban részesülnek, melynek értéke a nevelési pótlékot meghaladja.

Azok az árvák, kiknek atyjuk, illetőleg anyjuk még nem volt 10 évig tagja a nyugbérpénztárnak, s nem a szolgálat teljesítése közben vesztette életét, ha egyébként nevelési pótléka lenne igényük, végkielégítésül elhalt atyjuk, illetve anyjuk tényleges befizetésének 75%-át kamat nélkül kapják.

Ez a végkielégítés az árvák természetes, illetve törvényes gyámjának kezeihez fizettetik.

A nyugbérek, özvegyi segélyek, nevelési pótlékok vagy végkielégítések folyósítása és a befizetett tagjárulékok visszatérítése iránti eljárás (jogfentartás mellett történt kilépés esetén kivéve) hivatalból a közvetlen szolgálati főnökök által irandó meg, akinek köteleességükben áll az ügyet a szükséges okmányok kíséretében legkésőbb 8 nap alatt az illetékes nyugbérpénztári bizottságnak bejelenteni.

A nyugbérpénztár ügyeit az üzletvezetőségeknél a kerületi bizottságok, az igazgatóság kebelében pedig központi bizottság látja el.

A kerületi bizottság határoz a tagok felvétele tárgyában, a felvétel előtti szolgálati időnek beszámítása és az utánfizetés részlettörlesztése tárgyában; a tagok magasabb nyugbérosztályba való besorozása felett; a jogfentartás előjegyzése iránti kérelmek felett; a tagok nyugbérezése, az özvegyi segélynek, az árvák nevelési pótlékának és a végkielégítéseknek megállapítása, a már megállapított ellátási díjnak megvonása, valamint a tagjárulékoknak visszatérítése tárgyában; végül az alapszabályok végrehajtása, vagy alkalmazása körül felmerülő kétes esetekben kikéri a központi bizottság határozatát.

(Végo.)

Felhívás

a jó szívű vasutas kartársakhoz.

Augusztus 6.

Egy szomorú sorsra jutott vasuti alkalmazott és annak nélkülöző családja érdekében fordulunk a jótékonyág terén mindenkor első helyen álló jó szívű vasutas kartársakhoz.

Humor Lajos, ipolysági állomás felvigyázó súlyos betegségbe esvén, szolgálata a szabályok

értelmében felmondattott s most családjával együtt olyan mostoha körülmények közé jutott, hogy a könyörületes szívek pártolására van szüksége.

Olvassátok el az alábbi felhívást és adakozzatok a szegény vasutas részére, a ki a beköszöntő fizetés-rendezés áldásaiban már nem fog részesülni.

Kedves kartársak!

Képzeltétek el egy örökös gondok között élő családapát!

Képzeltétek el egy *hat* neveletlen, apró gyermekkel bíró vasutas családapát, amint a súlyos, öldöklő kór odaköti ágyához s tehetetlenségének szörnyű tudatában kénytelen nézni apró gyermekeinek kínos vergődését, szívében a maradosó, de biztos tudattal, hogy az ártatlan *hat* apró gyermek maholnap munkaképes apa és biztos támasz nélkül marad.

Kedves kartársak! Mily fájdalom lehetett az, melyet *Humor* Lajos állomás-felvigyázó kartársunk érzett akkor, a midőn kézhez vette a rendeletet, melyben a máv. — az érvényben levő szolgálati rendtartás szerint eljárva — neki mint szolgálatra alkalmatlan és még nem is nyugdíjképes alkalmazottjának a szolgálatot 1904 évi szeptember 30-ára felmondja.

Elhiszitek e azt kedves kartársaink, hogy a temérdek testi fájdalom között, még temérdek kimondhatatlan lelki fájdalma is lehet annak a család-apának, a mikor a felgyógyulás minden reménye elveszett már reája nézve, a mikor lelkét már a biztos tudat marzangolja, hogy azt a nagyszámu apró tagokból álló családot két keze munkájával többé fel nem tarthatja, mert régi, a súlyos kór következtében elveszett munkaképességét többé vissza nem nyerheti!

Ne sajnáljátok kedves kartársak filléreteket ettől az elhagyott s az Isten, embertársai, első-sorban pedig vasutas kartársai irgalmára és kegyelmére szoruló kartársatoktól, hanem ha bármily csekélységgel is, de járuljatok hozzá ahoz, hogy ezen számalomra méltó család kiragadtassék a végső kétségbeesés örvényéből s részére legalább ideig-óráig biztosítsuk a megélhetést.

Tí olyan érző lélekkel birtok kedves kartársak s ennek már oly számos izben adtátok tanujelét, hogy merjük remélni, hogy nem fogjátok engedni egyik kartársatokat nagy családjával egyetemben a legnagyobb nyomor s a legkínzóbb kétségbeesés között elpusztulni.

Adományaitokat, legyen az bar a legesekélyebb is, szíveskedjétek *Zelenke* Gusztáv raktárnok Ipolyság (Hontmegye) címre beküldeni, ki azt azonnal rendeltetési helyére fogja jutatni s a nyilvános elszámolást a Miskolczon megjelenő „Haladás“ című vasuti szak- és szépirodalmi hetilapban eszközölni.

Adományaitokért a jó Isten áldjon meg benneket!

Miskolcz, 1904. július hó 16 án.

A „Haladás“ szerkesztősége

Vidéki levél.

A fizetésrendezés.

Augusztus 6.

Tekintetes Szerkesztőség!

Engedjék meg nekem, hogy most, mikor már túl vagyunk az egész komédián s a kormánypárti lapok szóvirága szerint „a vasutasok öröm között élvezhetik a nagyszerű fizetésemelés gyümölcseit“, rövid pár szóval, de minden animóztatás nélkül, a maga meztelen valóságában megvilágítsam, hogy voltaképpen mit is nyertünk mi a fizetésrendezéssel.

Hogy ne keritsék neki nagy feneket és ne kerülgessem sokáig diplomaták módjára azt, a mi a számon van ugyanis, kirom én ide nyiltan, hogy jót bizony nem sokat nyertünk vele.

Értem azonban ezt kizárólag a hivatalnoki karra, a melyet ezuttal nem becsültek annyira, mint az altiszteket és szolgálakat.

A hivatalnoki alsóbb kategóriák 200 és 300 korona többletet nyertek, a melynek felét az első évben a nyugdíjintézet magának lefoglalván, fizetésemelés czimén nyolcz teljes hónapra 66 korona, illetve 100 korona többletben részesült. Ez bizony igen csekély összeg és csekély marad akkor is, ha már nyugdíjlevonás nem fogja terhelni.

De súlyosabb ránk nézve az érem másik oldala: az előmenetel; súlyos pedig azon részére a hivatalnoki karnak, mely szokva volt az ambíciózus, szorgalmas, odaadó és lelkiismeretes szolgálathoz.

Most már dolgozhatik, akár éjt, napot egybe vehet, még sem fog jutalmaztatni ez a szorgalma rendkívüli előmenetellel, mert ki van monlva, hogy a rangosztályon belül egyik fokozatból a másikba való előmenetelre kitűzött várakozási idő semmi körülmények között meg nem rövidíthető. Így aztán a szorgalmas tisztviselő együtt fog haladni azokkal, a kik ügyes semmittevéssel töltik el az idejüket, s a kik nagylelküen másokat hagynak maguk helyett dolgozni. Ilyenek pedig — jól tudjuk — nagy számmal vannak a vasutnál.

Nincs tehát többé tér a szorgalom és ambíció kifejtésére, ezeket az erényeket kiölt a fizetésrendezés végrehajtása tekintetében kiadott utasítás fenti rendelkezése

Ezt tartom én a fizetésrendezés legnagyobb hibájának, a melynek nemcsak a szorgalmas tisztviselők, de maga az intézet is sajnos következményeit fogja még látni.

Felkérem az igen tisztelt szerkesztőséget, hogy ezen soraimnak a „Haladás“-ban helyet adni sziveskedjék, hátha illetékes helyen tudomást szereznek róla és megfontolás tárgyává teszik az idézett pont megváltoztatását.

Ezzel maradok a tek. szerkesztőségnek

alázatos szolgálja:

Egy ambicziózus hivatalnok.

HETI KRÓNIKA.

Egy orosz kisasszonyt minap kivégeztek,
Szüzi szép testéből éhes hollók ettek . . .
Vértanu halált halt, nem volt más a tette:
Röpiratot küldött a harcos Keletre
S békére csábítá a czár katonáit . . .
Örök békét a czár tehát ekép' áhit.

Furesa história történt Eszék mellett,
Beteg volt egy ifju, a halálnak kellett.
Nem birta kiállani, amig sorvadása
Siri ágát lassan, napról-napra ássa,
Pisztolyt nyomott hát a kisöcscse kezébe
S magára lövetett. Poraira béke!

Hej csak vállalkozó nép marad az angol,
Mikor dolga legjobb akkor is barangol . . .
Négy londoni uracs, no mind a négy kába,
Csolnakon indult el szép Amerikába,
Saint-Louisba mennek a kiállításra
S a czápa felfalja őket egyre-másra.

Egy magyar tanító Afrikában járván
Rovarokat gyűjtött — elhagyottan, árván . . .
A napokban ép' egy szép pillangót fogott
A mikor mögötte a föld megdobogott —
Megjött az oroszlán a puszták királya
S tanító-pecsenyét habzsolt be a szája.

Uj ihletet kapnak a magyar regősök
Haza térnek végre a számüzött hősök . . .
A kurucz bujdosók hát révpártot érnek
S a költőknek színes csodákat regélnek,
Thököly is megjő a bujdosók apja
Nemes Kézsmárk város hamvát befogadja.

Egy zombori tanyán történt ez az eset
Megvadult egy bika, tánczolt egy keveset
Majd futásnak eredt és egy kis gyereket
Szuros szarvával a levegőbe vetett
Nálunk is van egy ily felelmetes bika
Fel-fel dőf bennünket s ez a **pragmatika**.

Passe partout.

HIREK.

A nyomdász-szanatórium.

Augusztus 6.

Sokféle tarka szövetből készül ma már a humanizmus lobogója is. Nemesen érző szivek újabb és újabb színfoltokat fedeznek fel az élet nagy nyomorúságában és olyan színre lesz festve a zászló, a minő az új szín.

Mi is kibontunk egy zászlót. Szomorú, sötét színe van a lobogónknak, mint az ólompornak, mely a szedő-szekrények aljára tapad . . .

Gyilkos por ez. Évente száz meg száz erős tüdőt kikezdi. Száz meg száz piros-pozsgás férfit sorvaszt el, a kik hörgő kebellet a kulturának hoznak áldozatot.

Mert a betűszedők munkatársai az íróknak. Ők adnak testet annyi nagy gondolatnak, általuk röppen szét a földkerekségén az *Eszme*, hogy megtermékenyítse a sziveket és elméket.

Ők a hadvezérei a kicsi ólom katonáknak, a kik a világot meghódítják. Hosszú fehér köntösükben lázasan mozog a karjuk ott a szedő-szekrények között, s mikor leszáll az est és a jólét embere puha vánkósára dől, ők a napet megtoldják az éjszakával, hogy a gázlángok sápadt fénye mellett úzzék-hajtsák a rotációs-gépet, azt az alaktalan fekete tömeget, a melyből világosság, melegség, erő árad az emberiségre . . .

Munkatársaink ők nekünk is.

Lendülettel, testvéri szeretettel karoljuk fel tehát mi is azt a mozgalmat, amely országszerte megindult, hogy a tüdőbeteg nyomdászok részére szanatóriumot létesítsen.

Az emberszeretet mellett kulturának hoz áldozatot, a ki erre a szanatóriumra áldoz.

De nemcsak a nagy közönség siet leróni erre a nemes, jótékony célra az adóját, — a nyomdászok maguk vállvetve igyekeznek azon, hogy beteg társaik egy impozáns üdülő hajlékban találjanak jobbulást sorvasztó betegségük ellen.

E magasztos cél érdekében a miskolci nyomdászok e hó 14 én a miskolci népkert vigadó-jában hangversenynyel egybekötött tánczvizalmat rendeznek, a melynek jövedelme a létesítendő nyomdász-szanatórium javára fordittatik.

A rendező-bizottság agilis munkájából a „Haladás“ nyomdász-emélyzete oroszlánrészt

vesz ki magának. Kivánjuk is, hogy nemes fáradozásukhoz méltó erkölcsi és anyagi sikerük legyen, s hogy olvasóközönségünk szívéhez férközzék el az irgalom, a mely elvezesse a jótékonyt minden barátját a miskolci nyomdászok augusztus 14-iki estélyére! . . .

p.

* **A dévai vasutasok fölmentése.** A dévai törvényszék a napokban tárgyalta a vasuti sztrájkolóknak perét. Az ügyészség hivatalos hatalommal való visszaélés miatt vád alá helyezte Török, Kovacsak, Györy, Mikes és Geiger piskii hivatalnokokat. A törvényszék a vádlottakat, mivel nem közhivatalnokok, *fölmentette.*

* **Motorkocsik a helyi érdekű vasutakon.** Megírtuk több ízben, hogy az Államvasutak kezelése alatt álló helyi érdekű vasutakon a kormány a motoros üzemet fogja behozni. Az Államvasutak kezelésében 109 helyi érdekű vasut van, kerek 7000 kilométer hosszúságban. E vasutak nagy része veszteséggel dolgozik, aminek oka a kis személyforgalom, ennek viszont pedig az az oka, hogy a vasutak vonatai rendkívül lassan haladnak és menetrendjük is többnyire rossz. Most a kereskedelemügyi minisztériumban a magyar Államvasutak kezelésében levő helyi érdekű vasutak személyforgalmának emelésére törekcsenek és ezt motorkocsik alkalmazásával remélik elérni. Az összes helyi érdekű vasutaknak ötszáz gőzmotorra volna szükségük, de egyelőre csak háromszáz motort rendel meg a miniszter, amiből 120 darabot mintegy négy és fél millió korona értékben már tényleg meg is rendelték. A megrendelést a Ganz-gyár, a Weitzer-féle waggongyár és a győri waggongyár közt osztották meg. A két előbbi francia az utóbbi pedig német szabadalom szerint dolgozik.

* **Vasuti baleset.** Szegedről írják, hogy az arad—csanádi vasutvonalon Szőregh és Deszk között egy tehervonat kisiklott. Az egyik kocsinak eltörött a tengelye, s négy teherkocsit magával rántott. A kár körülbelül 20.000 kor.

* **A pályáor-gondatlansága.** Mult évi október 21-dikén este kilencz órakor a Külső-Kerepesi-ut és Verseny utca sarkán, hol a czinkotai helyi érdekű vasut sorompója van, bár a vonat teljes sebességgel közeledett, Lanks Mihály pályáor elmulasztotta leereszteni a közlekedést elzáró sorompót. Gondatlanságának az lett a következménye, hogy a vonat egy éppen akkor a sineken áthaladó bérkocsit izzé-porrá zuzott és a bakon ülő Balogh Mihály bérkocsist az összeütközés ereje messzire kiröpítette a kocsiból, úgy hogy nyolcz napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. A királyi ügyészség a hanyag pályáor ellen, közveszedelmes cselekmény előidézése miatt, vádiratot adatott be, melynek alapján Lanks Mihályt vád alá is helyezték.

* **Könyvnyomdászok mulatságára** szóló meghívók már szétküldettek. Mondanunk is alig kell, hogy úgy a meghívók, mint a többi, e célra szolgáló nyomtatványok igen díszesek. A folyó hó 14-én tartandó hangversenyen a fővárosi jóhírnevű — kizárólag nyomdászokból álló „Athenaeum Dalegyleten” kívül szivességből közreműködik még *Benes Irma* k. a. hangverseny-énekesnő is, akinek jövője elé érdeklődéssel tekintenek a fővárosi zenekörök is, mert a budai Corvin-téri Vigadóban legutóbb tartott hangversenyen, — amelyen jelen volt József Ágost főherczeg is — feltűnt tiszta szoprán hangjával s elegáns előadásával. Műsoron lesz még dr. *Kovács József*nek ez alkalomra írt *Prologusa*, valamint tárgyalásokat folytatnak *Haller Irmával*, a miskolci közönség volt kedvencével s remény van reá, hogy a kitűnő művésznőt sikerül megnyerni a jótékony célú hangversenyre. A rendezőség különben mindent megtesz a multság jó sikere érdekében, amelyben nagy támogatásukra vannak úgy a védnők, mint az újságíró gárda. A kibocsátott meghívó szövege különben a következő: „Meghívó. A miskolci könyvnyomdászok t. czimet és b. családját tisztelettel meghívják az 1904. aug. 14-én, az orsz. nyomdász-szanatórium alapja javára, a népkerti Vigadóban rendezendő hangversenyre és az ezt követő zártkörű táncmulatságra. A hangverseny közreműködnek: *Benes Irma* k. a. hangverseny-énekesnő és az *Athenaeum-Dalárda* Budapestről. Belépő-díj: Személy-jegy 1 kor. 40 fillér. Csaladjegy (három személyre) 3 korona. A hangverseny kezdete pontban fél 8 órakor. A táncmulatságon *Rádics Lajos* zenekara játszik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A hangverseny részletes műsorát később fogjuk közzétenni. Védnők: *Forster Rezső*, *Klein Samuel*, *László Adolf*, *Ludvig István*, *Radil Károly*, *Szelényi Lajos* Diszelnők: *Frank Zoltán*, dr. *Hebrony József*, *Huberth János*, dr. *Kovács József*, *Szombathy László*, *Zsifkovics Antal*. Elnökök: *Czövekh Károly*, *Darvas Dezső*, *Faragó József*, *Sassy Csaba*. Rendező-bizottság: *Janovits Ferencz* elnök, *Szathmáry Lajos* társelnök, *Lovász László* pénztárnok, *Tóth Árpád*, *Geró Sándor* ellenőrök, *Potró János* jegyző, *Bernhard Mór*, *Cseppek Jenő*, *Csorba Kálmán*, *Deutsch Dezső*, *Friedman Miksa*, *Geiger Gáspár*, *Grosz Gyula*, *Istvánko Gyula*, *Kapossy József*, *Klein Jakab*, *Klein Adolf*, *Klein Manó*, *Majthényi József*, *Müllhoffer Zsigmond*, *Rubiczky József*, *Somossy Lajos*, *Stern Zoltán*, *Szegő József*, *Ujváry János* rend. biz. tagok.

* **Az Államvasutak végleges bevételei a sztrájk hónapjában.** A napokban eszközölt végleges leszámolások szerint az Államvasutak végleges bevételei áprilisban, mely tudvalevőleg a sztrájk jegyében állott, 15,445.755 koronát tettek, vagyis *1,107.584 koronával kevesebbet*,

mint a múlt év megfelelő hónapjában. Az igazgatóság véleménye szerint az előző hónapok eredményei után ítélve a bevételek, ha a sztrájk ki nem tört volna, ugyanennyivel többet tettek volna ki.

* **Elhárított vasuti katasztrófa.** Párisból táviratozzák, hogy egy mozdonyvezető és fűtő lélekjelenléte borzalmas katasztrófának vette elejét. A Páris és Calais közt közlekedő expreszvonat teljes gőzzel éppen a fliesvertoni pályaudvar felé robogott, ahol nem szokott megállani. A vonaton volt Teck herczeg is, a walesi hercegné fivére, tovább Beuckendorff grófné is, a londoni orosz nagykövet neje. A jelzőket elfeledték tilosra állítani, így hát a nagy sebességgel közeledő expreszvonat borzasztó katasztrófa elé rohant. A mozdonyvezető azonban szerencsére — bár kissé elkésve — észrevette a sineken fekvő romokat és a legnagyobb erőfeszítéssel még idejében éppen a roncsok előtt megfékezte a vonatot. Azután leugrott, de oly szerencsétlenül, hogy élete komoly veszedelemben forog. A vonat utasai gyűjtést indítottak a derék mozdonyvezető javára.

* **Jegypanama az államvasutaknál.** Híre járt a napokban, hogy az államvasutaknál súlyos visszaéléseket fedeztek föl. Eszerint nagyszámu menetjegyek eltűntek, amelyeket aztán magánuton áruba bocsátottak. Tény az, hogy a szelvényes jegyekkel követtek el visszaéléseket. Az államvasutak igazgatósága ugyanis szelvényes menettérti jegyeket ad ki füzetekben is, amelyeket a legtöbb nyaraló igénybe vesz. Különösen a Nagymarosra, Verőczére s a többi hasonló közeli községekbe vezető uton használják az ilyen jegyeket. Az utasok aztán egykét huszfilléressel állítólag megvesztegették a kalauzokat vagy — az államvasutak egyik nagyrangú hivatalnokának kijelentése szerint — egyszerűen nem adták oda a jegyet a kalauznak. Ez könnyen megtörténhetett, mert roppantul sokan utaznak az említett vonalon. A jegyet aztán máskor felhasználták. Ilyen módon nagyon jelentékeny kárt okoznak az államvasutaknak. Ebből kifolyólag valóságos razzia volt a vonatokon, mielőtt a nyugoti pályaudvarba berobogtak. A nyaraló-helyeken felszálló utasoknak szigorú vizsgálatot kellett kiállaniuk. — Egy-egy kocsiban két kalauz is volt, úgy, hogy az ellenőrző közegek egészen elözönlöttek a vonatokat. A razzianak volt is eredménye. Ez a feltűnő vizsgálat ütött szeget sok utas fejébe s a jegypanama, menetjegylopás híret így terjesztettek el Budapesten.

* **Birka-nyáj a vonat kerekei alatt.** Antal falváról jelentik, hogy szamos-antalfalvai személy-

vonat a község előtt a minap elgázolt egy birka-nyáját, mely a sinek mentén legelt. A kerekek negyven birkát megöltek s még többet megsebesítettek. Mikor a vonat megállt s az utasok ijedten ugrottak ki a vonatból, borzalmas látvány tárult el szemeik előtt. A egész vonat kerekei alatt csupa megcsönkített birka, hol egy fej levágva, hol egy ilyen szegény pára közepén ketté metszve — egy egész csatatér iszonyuan elcsönkített, nehöl még vergődő áldozatokkal. A juhász pedig, akinek őrizetére lettek volna bizva a birkák, a töltés mellett térdelt és ijedségében buzgóan imádkozott. A nyáj antalfalvai gazdáké volt. A vizsgálatot megindították.

Innen-onnan.

Váratlan öröm.

Szegevgölgyné (kövér asszony): A leányom már foglalkozva van Ágai urral, de én szívesen tánczolk magával, Mitzky ur!

Népszerűség.

Gizi: No, hogy voltál megelégedve a fogadtatással?

Gixi: Minden jó lett volna, csak a karzaton volt egy ismerősöm és :zt kiáltotta le: Ni, a boglyas Rózsí, hogy kiöltözködött.

Üzlet.

Berger: Komoly a piros Molnár szándéka?

Kovácsi: De mennyire! Késznek nyilatkozott arra, hogy leteszi a hozomány tiz százalékát bánatpénzül.

Gyöngéd.

A véneeske menyasszony szól az adósság tengeréből nagy áldozattal kimentett vőlegényéhez:

Már öt perce nem esőkoltál meg, szívem!

A boldogtalan, adósságtól mentes szól: Milyen gyorsan mulik az idő!

És ismét munkához lát . . .

CSARNOK. KÖD BEN.

— Regény. —

20

Irtá: IRENTRUH.

A jó asszony a szülők elfoglaltságával rajzolta a szép, boldog jövőt, mely — hite szerint — fiára vár. Tréfálkozva vallatta fiát, hogy nem szerelmes-e valami szép, gazdag leányba? A tréfálkozásnak komoly alapja azonban az a hő óhajtás volt, melyet Szolcsayné makacs előszeretettel táplált keblében: vajha fia egy minden tekintetben előnyös házassággal mielőbb biztosítaná gondtalan, fényes jövőjét. Ezt pedig egy előkelő,

csodaszép és rémgazdag menyasszony szemé-lyében képzelte el.

Hogy fia a legelőkelőbb családokból vá-laszthat élettársat, abban egy pillanavíg sem kételkedett. Hiszen szép, derék fiu, huszár-tiszt, kinek aranyzinóros attilája előtt örö-mel nyitják meg minden ház ajtaját. Az apja kamarás volt; igaz, hogy éppen ennek ház-asága miatt nem lehet fia is az, de hát az egészen más, — a fiu azért csak oly helyütt kereskedjék, ahonnan rangot és czimert hoz a családba a nő.

A gazdagság is igen szükséges golog. Isten ments, hogy Pista is esetleg fél-kau-czióval házasodjék, mint az apja! Önmaga és gyermekei iránt való kötelessége min-denkinék, hogy anyagi jólétet biztosítson a maga és családja számára. Egy huszártiszt ezt csak egy „jó házassággal“ teheti.

Abban meg egészen biztos volt, hogy jövődöbeli menyé nagyon, de nagyon szép lesz. A Pista felesége! Istenem, csak ta-lálna is már magának mielőbb egy hozzá-illő szép leányt.

Szolcsvayné nem is sejtette, mily visz-zás érzelmeket keltenek szavai fia lelké-ben. Szolcsvay nem mondott ellent a hal-lottaknak, de szomoruan gondolt arra, hogy mily távol esnek anyja óhajai azoktól az ábrándoktól, melyek központja a fiatal had-nagy lelkében Katicza volt. A szegény, igénytelen falusi leány, kit nem ékesít rang, nem környez gazdagság, kinek egyetlen éke a szépsége s egyetlen kincse, melyet szerelmének adhat, forrón szerető hű zive...

Nem szólott anyjának Katiczáról; látta, hogy kegyetlen és hasztalan dolog volna anyjának oly szeretettel épített légvárait most rombadönteni. De ez a beszélgetés mély nyomot hagyott; Szolcsvay most már tisztán kezdte látni, hogy az élet s annak parancsoló körülményei — mily messzire választják el Katiczától s kétség és szomo-ruság fogta el — mikor erre gondolt.

A kisvárosban való tartózkodás okozta, unalom is fokozta Szolcsvay lehangoltságát, melyet anyja előtt elitkolt, de a melytől szabadulni nem birt. Hol otthon ült egész nap, hol meg vállára vetett puskával járta órákhosszant a város vidékét. Egyedül a szomszédokhoz, Kelemen ügyvédék család-jához járt el néha — napján. Oda is inkább csak az illendőség miatt, melyet a régi

ismeretség, mely a két szomszéd családot összefűzte, szinte megkövetelt.

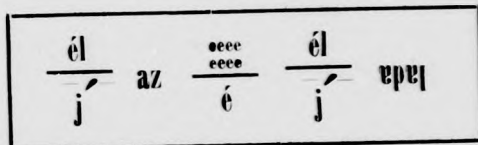
Kelemen Sándor egy kis, kövér, idős ember volt. Azonban mind termete gömböly-dedségét, mind pedig hajlott korát meg-hazudtolta az a nyughatatlan mozgékony-ság, melylyel fáradságot nem ismerve járt dolgai után. A város legkeresettebb ügyvédje volt s igen vagyonos ember hirében állott. A Kelemen-család életmódja — bár nem volt fényűző — biztos jólétre vallott.

(Folyt. köv.)

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Betűrejtvény.

A talány minden megfejtője, ki pontos czimét közli s csomagolási és pósta díj te-jében 50 fillért beküld, jutalmul egy értékes könyvet kap.

Az 50 fillér bélyegjegyekben is beküldhető.

Megfejtési határidő augusztus hó 12. A talány megfejtését augusztus hó 14-iki számunkban fogjuk közölni.

A „Haladás“ 31-ik számában közölt talány helyes megfejtése:

Az ember tragédiája

A 3 megfejtőnek, kik az 50 fillért beküldöt-ték, a jutalom könyvet kiszolgáltattuk.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Felelős szerkesztőnk a hozzá érkező nagyszámu gratulációkra egyenként nagy elfoglalt-sága miatt nem válaszolhatván, itt e helyen mond őszinte köszönetet azokért a kitüntető jó kívánságokért, a melyekkel a „Haladás“ olvasói elhalmozzák.

G. R. A mi halad, el nem marad.

Sch. V. A küldött cikket köszönjük. Legközelebb ki fogjuk adni.

Sz. József Csécs. A pályázaton megdicsért közleményt saját neve alatt mielőbb közölni fogjuk. Átdolgozásra ok nincs. A munka írójára nem fog szégyent hozni.

Esztl. Mai számunkban láthatja. Hasonlókkal mindig szívesen látjuk.

Több levélre jövő számunkban válaszolunk.

Felelős szerkesztő: Zsivkovics Antal

Külön töltve a Budapesti
Országos Casino és
Park Club
részére

EXTRA

LITTKE J.
cs. és k. udv. szállító

Pécs és Budapest,
Szép-utca 3-ik szám.

==== A legmagasabb kitüntetések. ====

Forstné Váncza Emma

Felsőmagyarország legelőkelőbb és
legismertebb festészeti és fényké-
pészeti műintézte.

Sötétkapu. MISKOLC. Saját ház

Ajánlja általánosan elismert, művészie-
sen kidolgozott modern aquarell festéseit
és **platin návtái** új és régi képek után,
— izlésesen rendezett **csoport- és tableaux**
képeit családoknak, barátoknak és egyesü-
leteknek — bámulatosan sikerült **gyermek**
fölveteleit a legújabb tatálmányu műszerei-
vel, melvekkel a leggyorsabb pillanat-felvé-
telt lehet eszközölni a legborúsabb időben.

Vasutasok igazolójegyéhez szükséges
fényképek nagy ármérsékléssel
készíttetnek!

Értesítés!

Értesítjük lapunk olvasóközönségét, hogy a

**Vasuti altiszti vizsgára
készülők kézikönyvét**

a közm. és közlekedési m. kir. miniszter 15841/1888. sz. rendelete alapján
összeállítottuk és kiadtuk. *E jelenleg valóban hézagot pótló munka*

már elhagyta a sajtót!

Ara 3 korona.

Miskolcz, 1904. április 30.

A „HALADÁS” szerkesztősége.

Előfizetések szerkesztőségünkhöz küldendők.